

B E N E L U X - B U R E A U
V O O R D E
I N T E L L E C T U E L E
E I G E N D O M

Nota

Aan : BRIE

Datum: 19 oktober 2011

Betreft : Openbaar i-DEPOT: marktverkenning

Uittreksels van een document dat door het Bureau werd opgesteld en dat in de COREMO is besproken. Het BBIE heeft de belangstelling voor een openbaar i-Depot in de markt nader onderzocht.

(...)

Het gaat er niet om een wetenschappelijke dan wel uitputtende studie – welk plan op zich niet reëel is – te leveren, maar een inzicht te geven in de positieve reactie op het idee van een openbaar i-DEPOT die bij mensen uit de innovatie- en creatiewereld bestaat. Hierbij wordt aangetekend dat de “markt” van het i-DEPOT (geheim of openbaar) aan de basis moeilijk nauwgezet af te bakenen of te bepalen valt, gezien het feit dat er enorm veel verschillende bedrijfstakken en beroepen mee gemoeid zijn.

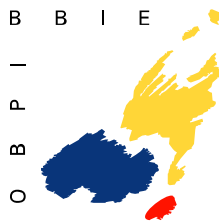
1 Modus operandi

Om zoveel mogelijk verschillende en representatieve informatie te vergaren heeft het Bureau ervoor gekozen contact op te nemen met gesprekspartners uit zeer uiteenlopende kringen. Wij hebben ervoor gezorgd dat in onze doelgroep opgenomen zijn:

- zowel huidige gebruikers van het i-DEPOT (in zijn “geheime” versie) als mensen of organisaties die het i-DEPOT momenteel niet gebruiken (om welke reden ook) ;
- gesprekspartners die langs andere wegen met intellectuele eigendom in aanraking komen dan wel hiervoor belangstelling hebben: octrooien, tekeningen of modellen, auteursrecht e.d....
- organisaties van allerlei omvang (zelfs eenmanszaken) die in verschillende sectoren werkzaam zijn ;
- gesprekspartners die uit verschillende regio's in de Benelux komen.

De gesprekken zijn gevoerd per telefoon tussen 10 en 22 september 2010.

Bij de contacten die we hadden hebben we geprobeerd te achterhalen of het openbaar i-DEPOT volgens onze gesprekspartners aan een werkelijke behoefte beantwoordde. Het spreekt voor zich dat we in dit stadium de discussie zeer breed hebben doen verlopen: er werden ons vaak vragen gesteld

over de praktische modaliteiten van het openbaar i-DEPOT in de toekomst, maar we hebben systematisch hierop geantwoord dat die keuzes later gemaakt worden. Overigens blijkt uit de belangstelling voor de praktische uitwerking volgens ons al dat er in principe interesse voor het plan bestaat...

2 Resultaten

Hierna geven wij een samenvatting van de inhoud van de gesprekken die we hadden zonder dat de resultaten in een logische volgorde of enige onderverdeling geplaatst zijn.

De heer Wouter Pijzel – Utrecht

Nederlandse Orde van Uitvinders (NOVU)

De heer Pijzel toont zich meteen enthousiast ! Gebruikers van het i-DEPOT met wie hij contact heeft, vragen hem geregeld of het mogelijk is inzage te krijgen in de inhoud van i-DEPOTs. Hij meent dat de huidige geheimhoudingsplicht een groot nadeel is in vergelijking met publicaties en literatuur op het gebied van octrooien. De heer Pijzel geeft aan dat het nuttig zou zijn precies te kunnen bepalen wat men openbaar wil maken (niet automatisch de hele inhoud van het i-DEPOT).

De heer Jean-Louis De Ridder – Brussel

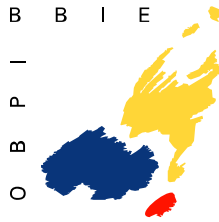
Voorzitter van de Unie der Designers in België (DUB) ; industrieel designer, designer van producten, binnenhuisarchitect (AXIA SPRL)

De heer De Ridder is van mening dat het een interessante piste is, die zeer zeker aan een behoefte van ontwerpers tegemoet komt. Degenen die – zoals hij op zijn vakterrein – voornamelijk de uitkomst van hun creativiteit verkopen waarderen het i-DEPOT ; de bekendmaking, indien ze aan de indiener overgelaten wordt, kan alleen een pluspunt zijn. Één van de zaken die volgens de heer De Ridder voor het succes van een dergelijke dienst bepalend is, is de prijs: jonge ontwerpers (vooral) hebben soms geen zin om 35 EUR te betalen voor de indiening van een i-DEPOT. Een prijs van 10 tot 15 EUR zou zeker aantrekkelijker zijn.

Mevrouw Caroline Merckx – Leuven

Flanders DC

Mevrouw Merckx meent dat in eerste instantie heel jonge ontwerpers ervoor zullen uitkijken bij de gedachte hun creaties openbaar te maken (geheim stelt hen in zekere zin gerust). Zij is echter van mening dat het openbaar i-DEPOT zeer nuttig zal zijn voor ondernemingen die (op het gebied van informatica bij voorbeeld) in *open source* werken. Voor creaties die mogelijk auteursrechtelijk beschermd kunnen worden geeft mevrouw Merckx aan dat het ook een nuttig instrument zal zijn: naast het bewijsmiddel waaruit het i-DEPOT nu bestaat komt er ook

het voordeel van een verspreiding, die ter bescherming van ontwerpers uitstekend is. Ten slotte zal het i-DEPOT op het (nu zeer in trek zijnde) gebied van de “cocreatie” ⁽¹⁾, de zaken vergemakkelijken door een platform voor gedachte-uitwisseling “veilig te stellen”.

Mevrouw Jacqueline van der Sluis – Den Haag

Center Tone Consultancy

Bij Center Tone wordt cliënten vaak geadviseerd een i-DEPOT in te dienen als een eerste stap naar een toekomstige bescherming door een intellectueel eigendomsrecht. Volgens mevrouw Van der Sluis worden de betrouwbaarheid van het BBIE en de garantie op geheimhouding zeker gewaardeerd. Zij meent echter dat de openbare versie van het i-DEPOT specifieke voordelen kan bieden, die los staan van die in de geheime versie. De openbaarmaking moet dus sowieso facultatief blijven, ze wordt in het licht van de omstandigheden van elk dossier besloten. Volgens mevrouw Van der Sluis zou het interessant zijn de bekendmaking te, zelfs na de indiening van het i-DEPOT nog te kunnen doen: dit zou dus in eerste instantie geheim blijven en later onthuld kunnen worden, bij voorbeeld uit marketing overwegingen (invoering op de markt, lanceren van een campagne, enz.)

De heer Serge Quazzotti – Luxemburg

Centre de Veille Technologique, CRP Henri Tudor

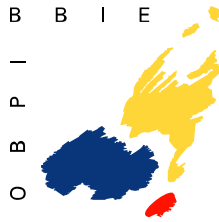
De heer Quazzotti is van mening dat het een zeer goed initiatief zou zijn. Hij geeft aan dat openbaarheid van het i-DEPOT zeer bevorderlijk is voor de valorisatie van creaties, een aspect dat juist voor veel ontwerpers zeer lastig is. Hij geeft het voorbeeld van software (voornamelijk beschermd door het auteursrecht) en denkt dat het openbaar i-DEPOT evenzeer bedrijven die met een *open source* werken zal interesseren als andere. De toegang tot informatie door het publiek is van cruciaal belang. Vanuit de visie van het Centre Tudor zelf (intern) geeft de heer Quazzotti aan dat het openbaar i-DEPOT nuttig zal zijn.

Mevrouw Barbara Sylvester – Mons

Maison du Design

Volgens mevrouw Sylvester zou het zeker interessant zijn een bekendmaking van het i-DEPOT mogelijk te maken, althans voor bepaalde actoren in de creatiewereld. Ze wijst op het recente voorbeeld van een van haar contacten, ontwerpster van sieraden, die niet de stap zet naar depots van tekeningen of modellen, maar die toch enig “officieel” spoor van haar creatieve bijdrage zou willen hebben. In de sectoren waarin creaties redelijk snel veranderen (styling, mode enz.) vragen de meeste ontwerpers nooit een bescherming door het modellenrecht aan; het zal allicht gemakkelijk zijn hen ervan te overtuigen een i-DEPOT in te

¹ Cocreatie bestaat erin voor een onderneming om producten of diensten in actieve samenwerking met haar klanten te ontwikkelen en dit op duurzame wijze. Cocreatie van een product of dienst met een klant komt op de tweede rang van de prioriteiten bij marketing managers voor de periode 2010-2012, aldus het Cegos barometer.

dienen, want het is eenvoudig, goedkoop en zonder formaliteiten. Maar bij de uitleg die ontwerpers gegeven wordt moet men de nadruk leggen op het facultatief karakter van de bekendmaking: de keuze is volledig vrij. Jonge ontwerpers in het begin van hun carrière zijn namelijk vaak bang voor het “tonen” van hun creaties, uit vrees voor namaak.

De heer Matthieu Farcot – Luxemburg

GIE Smile (ICT ontwikkeling)

De heer Farcot kent het i-DEPOT doordat hij meerdere malen hiervan gebruik heeft gemaakt in het kader van de ontwikkeling van software en verlening van licenties. Zijn collega's en hij dachten meermaals bij zichzelf dat hun zaken een grote baat zouden hebben bij de openbaarmaking en verspreiding van de inhoud van de i-DEPOTs. Dit moet geval per geval onderzocht worden en goed door de maker beoordeeld worden: sommige producten hebben veel baat bij een publicatie, andere weer niet. Voor de heer Farcot lijkt het bieden van deze mogelijkheid in ieder geval een zeer nuttige ontwikkeling te zijn. Hij wijst ook op het geval van overdracht van technologie: bekendmaking van het i-DEPOT kan een grote rol spelen in het globale proces en bij de onderhandelingen.

Mevrouw Kitty de Jong - Amsterdam

Beroepsvereniging Nederlandse Ontwerpers (BNO)

Mevrouw De Jong en haar collega Anouk Siegelaar zijn van mening dat het openbaar i-DEPOT zeer interessante perspectieven zou kunnen bieden voor hun doelgroep (ontwerpers, designers, ontwikkelaars, auteurs, op verschillende industrieterreinen, mode, packaging, toebehoren, vormgeving, enz.). Zij denken dat ontwerpers het enerzijds op prijs zullen stellen dat ze inzage kunnen krijgen in reeds gepubliceerde i-DEPOTs zodat ze een inzicht hebben in wat in een specifieke branche bestaat en anderzijds dat ze kunnen zien of hun ideeën belangstelling wekken en reacties uitlokken. De gedachte van een samengaan tussen aanbod van designers en vraag van mogelijke klanten is ook aantrekkelijk.

De heer Khalid Larget – Luxemburg

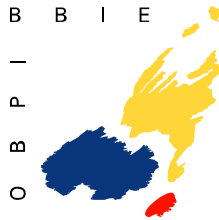
Universiteit Luxemburg, Intellectuele Eigendom

Zonder melding te kunnen maken van gevallen die hij heeft meegemaakt, geeft de heer Larget aan dat het enkele feit dat openbaarheid of verspreiding van creaties mogelijk gemaakt wordt en aldus de zichtbaarheid ervan vergroot wordt al een groot pluspunt is (althans voor sommige ontwerpers). Hij vermeldt ook het voorbeeld van *open source* software.

De heer Johan Cops – Hasselt

Vice-voorzitter van de Unie der Designers in België (UDB) ; productontwikkelaar, industrieel ontwerper, grafisch vormgever (SKAP BVBA)

Naar aanleiding van ons gesprek over het (openbaar) i-DEPOT, heeft de heer Cops een 35-tal designers een korte telefonische enquête gehouden. De meeste designers (meestal

productontwikkelaars en industrieel designers, met name in de meubel industrie) waren voorstander en positief over het idee van een openbaar i-DEPOT. Designers vinden het belangrijk om hun werk te laten kennen via een 'betrouwbaar' kanaal zoals het BBIE. In die zin zouden zij het ook op prijs stellen als de gebruikers die hun ideeën raadplegen en creaties bekijken traceerbaar zijn.

De heer Paul Wolbers – Den Haag

Manager Wet- en Regelgeving, Kamer van Koophandel Nederland

De reactie van de heer Wolbers op een openbaar i-DEPOT is positief. Hij denkt dat dit een inspiratiebron kan vormen voor ontwerpers en bedrijven en daarnaast een interessante database biedt (naar het voorbeeld van wat voor octrooien beschikbaar is). De website waarop i-DEPOTs bekend zouden worden gemaakt, zou een plaats kunnen zijn waar aanbod en vraag samenkomen: bepaalde ondernemers zijn op zoek naar goede ideeën waarvan ze de ontwikkeling willen financieren, anderen zoeken hulp of partners om hun creatieproces verder vorm te geven of om een idee concreet op de markt te brengen. Volgens de heer Wolbers blijft het in dat verband een vereiste dat de indiener de keuze moet hebben zijn i-DEPOT al dan niet openbaar te maken, zelfs de keuze om precies aan te geven wat hij wenst bekend te maken.

De heer Gerard Mom – Amsterdam

Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Informatierecht

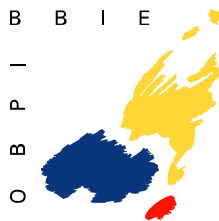
De heer Mom kent het i-DEPOT goed en ziet tal van sectoren (creatieven, ontwerpers, onderzoekers, muziek, etc.) waarin het kan worden toegepast. Ook voor een openbare variant ziet hij beslist toepassingen en hij is hier enthousiast over. Hij wijst er wel op dat een goede voorlichting van groot belang is, zodat ook de niet deskundige gebruiker de voor- en nadelen van beide varianten goed begrijpt voordat hij hierin een keuze maakt.

De heer Romain Jeblicq – Luxemburg

Directeur LUXORR (collectief beheer van auteursrechten)

Voor de heer Jeblicq is het nut van het i-DEPOT onmiskenbaar, maar er is een grote behoefte aan communicatie en informatie bij ontwerpers – vooral in de zeer veranderlijke context op dit ogenblik. Dit geldt zeker ook voor een openbaar i-DEPOT, dat vereist dat gebruikers alle ins en outs van openbaarmaking perfect begrijpen. Als zodanig stellen auteurs en ontwerpers openbaarmaking van hun werk op prijs en waarderen ze alles wat ertoe bijdraagt hun zichtbaarheid te vergroten. Deze openbaarmaking moet echter gepaard gaan met stevige voorzorgsmaatregelen om het risico van nabootsing te vermijden. De heer Jeblicq meent samenvattend dat als het instrument goed ontworpen wordt en vervolgens goed toezicht wordt, bij het openbaar i-DEPOT aanbod ongetwijfeld tot vraag zal leiden.

Mevrouw Angèle Magré – Den Haag

Kamer van Koophandel Den Haag

Mevrouw Magré ziet een groot potentieel belang bij veel ondernemers voor het openbaar i-DEPOT. Ondernemingen willen er achter komen wat er op de markt bestaat en stellen het zeer op prijs te weten wat andere marktaanbieders qua innovatie en creatie aanbieden. Voor zover het i-DEPOT weliswaar als zodanig (al dan niet openbaar) geen rechten schept, geeft mevrouw Magré echter aan dat duidelijk over de beperkingen van het instrument gecommuniceerd moet worden.

Mevrouw Ariane Tydgadt – Brussel

Industrieel Designer, designer van producten (iol Strategic Design SCRL)

Binnen het iol Strategic Design bureau wordt het i-DEPOT nu al gebruikt, mede om te proberen onderhandelingen met derden, klanten of mogelijke partners, veilig te stellen, ten opzichte van het creatieve werk van designers. Mevrouw Tydgadt is van mening dat een openbare variant erg nuttig kan zijn, bijvoorbeeld voor jonge designers / ontwerpers die hun creaties willen verspreiden en bekendheid krijgen. De gedachte om zo een « ideeëndoos » in het leven te roepen waaruit mogelijke klanten een keuze kunnen maken, is een interessant perspectief voor designers. Mevrouw Tydgadt geeft echter aan dat bekendmaking ook het risico vergroot op nabootsing van creaties. Dat is een nadeel dat designers verschillend zullen beoordelen, afhankelijk van hun individuele situatie. Deze vrees kan verminderd worden met een technisch middel, waarbij bezoekers van een website waarop i-DEPOTS gepubliceerd worden geïdentificeerd kunnen worden.

De heer Jean-François Parisse – Marche-en-Famenne

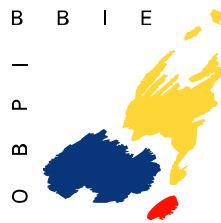
Industrieel Designer, designer van producten, grafisch designer (STUDIODESIGN-JFP)

Voor bepaalde van zijn creaties dient de heer Parisse een aanvraag voor een tekening of model bij het BHIM in; in die gevallen zou een openbaar i-DEPOT uiteraard contraproductief werken. In alle gevallen echter waarin hij niet zo'n stap voor bescherming zet, is de heer Parisse van mening dat er met het openbaar i-DEPOT een interessant middel zou bestaan, althans voor zover de openbaarmaking volledig facultatief blijft en aan de vrije keuze van de indiener wordt overgelaten. Het lijkt hem nuttig te zijn als ervoor gekozen kan worden slechts een deel van de inhoud van het i-DEPOT te publiceren.

Mevrouw Petra Herkul – Heerlen

DSM

DSM is enkele jaren geleden, bij de invoering van de elektronische variant van het i-DEPOT, al betrokken geweest bij overleg over de modaliteiten daarvan en zij hebben sinds een paar maanden een credit-account. Hoewel bij een gebruiker als DSM waarschijnlijk veelal geheimhouding gewenst zal zijn, ziet Mevrouw Herkul op het eerste gezicht beslist voordelen voor een openbare variant. Zij is zeer enthousiast om ook voor dit nieuwe project – het openbaar i-DEPOT – haar expertise in te zetten en hier actief over mee te denken.

3 Conclusie

Zonder hierbij te claimen dat we een wetenschappelijk of uitvoerig beeld van de “markt” hebben geleverd, hebben wij toch een reeks meningen en uitspraken verzameld. Ze bevestigen zondermeer dat er veel belangstelling bestaat niet alleen voor het i-DEPOT in het algemeen – wat we al hebben kunnen merken – maar ook voor het idee van een openbaar i-DEPOT. De meeste ondervraagden zien hierin een heel nuttig instrument voor de verspreiding van creaties, een cruciaal doch lastig aspect in het creatieproces in het algemeen. In deze visie kan men het perspectief ontwaren dat de website die i-DEPOTs bekendmaakt op termijn gaat lijken op een enorme “ideeëndoos” waardoor uitwisseling, innovatie en valorisatie bevorderd worden.

* * *